

Nya tickor för Dalarna.

Staffan Jansson

Under de senaste fem-sex åren har jag försökt förlänga den botaniska säsongen genom att införliva en del kryptogamgrupper bland mina studieobjekt. Framst har studierna ägnats åt de vedlevande svamparna, vilka genom sitt inte alltför stora artantal och sin användbarhet som indikatorarter kändes som en lämplig grupp att börja med.

I maj -91 hittade jag vad jag då trodde var en ullticka, i en ravinslutning i Norrdalen, Säter. Det underliga var bara att skogen i området helt och hållet består av lövträd och substratet för svampen var en tämligen kraftigt rötad almlåga. Ulltickor växer ju nästan helt uteslutande på granlågor... Mitt mykologiska självförtroende var dock inte speciellt stort, så "problemet" lades tills vidare åt sidan.

Jag kunde dock aldrig helt glömma svampen och när jag hösten -94 återvände, kunde jag konstatera att det jag sedan en tid börjat misstänka verkade stämma – "ulltickan" var ingen ullticka utan en rostticka, *Phellinus ferruginosus*. Vid senare besök i ravinsystemet har jag i Norrdalen hittat åtminstone två lågor av alm, alternativt hägg, med fruktkroppar av arten och dessutom en låga i Nämnsbodalen ett par kilometer söderut.

Rosttickan har i Sverige en sydlig utbredning med huvudsaklig förekomst i Skåne, Väst kustlandskapen och delar av Mälardalen. Mig veterligen är detta det första fyndet i Dalarna, men arten är troligen värd att söka efter i lövrika områden i älvens närhet i södra delen av landskapet.

Ytterligare ett intressant tickfynd gjordes i Stora Skedvi i oktober i fjol, då jag på några förvildade krikonträd i en betesmark vid Anstaåns mynning hittade ett flertal fruktkroppar av plommonticka, *Phellinus tuberculosus* (även kallad *P. pomaceus*).

Denna art är helt bunden till levande *Prunus*-arter på vilka den utbildar fleråriga, kuddlika fruktkroppar. Dessa växer ofta ut även på relativt tunna grenar. Vanligen hittas den på plommonträd i trädgårdar etc och söderut i landet är den inte ovanlig. Den verkar dock ha en klimatiskt betingad nordgräns som gör att den saknas i Norrland och norra Svealand även om lämpliga värdträd finns tillgängliga. Enligt litteraturen är följaktligen inte heller denna art tidigare känd från Dalarna. Då arten både genom substratvalet och utseendemässigt är lättinventerad riktas dock en uppmaning till läsarna att ta en titt på vad som eventuellt kan dölja sig bland trädgårdens fruktträd!